

Macroeconomie cantitativă

Conf.univ.dr. Hudea Oana Simona

Keynesismul

Neokaynesismul (denumit, de asemenea, **sinteza economică neoclasică**) reprezintă o extensie a keynesismului, datând de la mijlocul secolului al XX-lea, ce a recurs, pornind de la construcția macroeconomică keynesiană de bază, la abordarea neoclasică axată pe fundamente microeconomice, trăgându-și seva din teoria echilibrului general walrasian.

Adeptii neokaynesismului:

- **Sir John Richard Hicks** (1904-1989) – economist britanic, binecunoscut pentru lucrările sale, *Teoria salariilor*, publicată în anul 1932, și republicată în anul 1963, respectiv *Valoare și capital*, publicată în anul 1939, câștigător al Premiului Memorial Nobel în Științe economice, în anul 1972.

Sir John Richard Hicks a vizat:

- teoria alegerii consumatorului – analiza preferințelor indivizilor, sub rezerva limitărilor lor relativ la nivelul cheltuielilor suportabile
 - modelul IS-LM model – instrument de modelare macroeconomică, redând echilibrarea simultană a pieței bunurilor și serviciilor (IS: investiții–economisire) și a pieței monetare (LM: preferință pentru lichiditate–ofertă de monedă)
 - extensia teoriei echilibrului general
 - extensia teoriei valorii
-
- **Paul Anthony Samuelson** (1915-2009) – economist american, primul american câștigător al Premiului Memorial Nobel în Științe economice, autor al lucrărilor *Fundamentele analizei economice*, publicată în anul 1947, și adăugită în anul 1983, și *Economie: O analiză introductivă*, best-seller al literaturii economice din toate timpurile, publicată inițial în anul 1948.

Paul Anthony Samuelson a vizat:

- analogiile existente între aspectele economice centrale în plan teoretic și aplicativ
 - abordarea preferințelor – o metodă prin care funcția de utilitate a consumatorului este redată prin analizarea comportamentului acestuia
 - modelul generațiilor succesive – analiza comportamentului agenților economici de-a lungul mai multor perioade de timp
 - ipoteza piețelor eficiente
- **Franco Modigliani** (1918-2003) – economist italian naturalizat în America, autor al colecției *Lucrările colectate ale lui Franco Modigliani*, publicată în anul 1980, *Piețe de capital: Instituții și instrumente*, publicată în anul 1996, și altele, câștigător al Premiului Memorial Nobel în Științe economice în anul 1985.

Franco Modigliani a vizat:

- teorema în finanțe corporative Modigliani–Miller – irelevanța profiturilor curente în raport cu investițiile viitoare

- ipoteza ciclului de viață

Dincolo de elementele preluate de la curentul de gândire de bază, **neokeynesismul** se caracterizează prin următoarele aspecte:

- *Șomaj involuntar versus ocupare deplină a forței de muncă* – economiștii neokeynesieni au continuat să creadă în dificultatea atingerii unui nivel de ocupare deplină a forței de muncă în economie; totuși, unii adepți neokeynesieni și-au exprimat încrederea în posibilitatea atingerii, în cazul intervenției fundamentate a statului în economie, a unei stări de echilibru dezirabile, în contextul unei rate naturale a șomajului (un nivel al șomajului suficient de scăzut pentru a obține acea cantitate de bunuri și servicii necesară acoperirii nevoilor de consum ale populației)
- *Extensia teoriei echilibrului general* – economiștii neokeynesieni au analizat echilibrarea simultană a piețelor interactive ale economiei ținând cont de caracterul dinamic al acestora și făcând distincția

între echilibrul temporar și echilibrul pe termen lung, în contextul așteptărilor agenților economici.

- *Ipoteza piețelor eficiente*– economiștii neokeynesieni au susținut faptul că stabilirea prețului activelor se bazează pe toate informațiile disponibile, împiedicând, astfel, investitorii să cumpere la prețuri subevaluate ori să vândă la prețuri supraevaluate.
- *Ipoteza ciclului de viață* – economiștii neokeynesieni considerau că orice individ adoptă un comportament de consum și economisire conform unei planificări realizate la nivelul întregului ciclu de viață, sugerând, astfel, independența dintre nivelul consumului și nivelul venitului curent.
- *Independența profit curent – investiții viitoare* – economiștii neokeynesieni porneau de la ideea că, în absența oricăror taxe, costuri asociate falimentului, pe piețele eficiente, valoarea firmelor nu este afectată de cadrul de finanțare al acestora.

Noul keynesism (denumit, de asemenea, **noua sinteză economică neoclasică**) reprezintă o altă etapă a keynesismului, ce datează de la sfârșitul anilor 1970, apărută ca urmare a procesului de stagflație (creștere generalizată a prețurilor, asociată cu o creștere nesemnificativă ori cu o lipsă a creșterii economice), manifestat la nivelul economiei la sfârșitul anilor 1970 și începutul anilor 1980.

Practic, ideile de ultimă generație lansate de noul clasicism economic, precum așteptările raționale ale agenților economici, sunt preluate de noii keynesieni, în contextul considerării elementelor de bază specifice keynesismului, cum ar fi rigiditatea prețurilor, eșecul piețelor în atingerea echilibrului prin forțe proprii, eficiența intervenției statului în economie etc.

Reprezentatul noului keynesism:

- **Stanley "Stan" Fischer** (1943) – economist israelian și american și vicepreședinte al Sistemului de Rezerve Federale al S.U.A., autor al lucrărilor *Contracte pe termen lung, așteptări raționale și regula optimală de ofertă de monedă*, publicată în

anul 1977, respectiv *Dinamica agregată și contracte eşalonate*, publicată în anul 1980.

Stanley "Stan" Fischer a vizat:

- aşteptările raţionale condiţionate de rigiditatea preţurilor
- limitarea ideii de ineficienţă a politicilor macroeconomice în economie
- modelul contractului succesiv (două perioade) – analiza comportamentului sindicatelor de-a lungul a două perioade succesive

Dincolo de elementele preluate de la curentul de gândire de bază, **noul keynesism** se caracterizează prin următoarele aspecte:

- *Aşteptările raţionale condiţionate de rigiditatea preţurilor* – noii economişti keynesieni considerau că, datorită rigidităţii preţurilor, aşteptările raţionale pot genera deficienţe ale pieţei, intervenţia autorităţii monetare, prin politici specifice, fiind necesară în sensul remedierii unor astfel de probleme.

- *Limitarea ideii de ineficiență a politicilor macroeconomice în economie* – noii economiști keynesieni au continuat să creadă în puterea autorităților, reprezentate de Guvern ori de Banca Centrală, de a stabiliza economia unei națiuni, susținând eficiența acesteia mult mai bine decât în cazul adoptării unei atitudini de tip laissez-faire.
- *Concurența imperfectă* – noii economiști keynesieni porneau de la premisa existenței unei concurențe imperfecte pe piață, în special monopolistică și de oligopol, ceea ce poate explica ideea de rigiditate a prețurilor, atât de mult susținută de gândirea keynesiană în ansamblul său.

Data fiind concurența imperfectă și caracterul incomplet al informațiilor aflate la dispoziția agenților economici, producătorii vor fi reticenți relativ la creșterea nivelului prețurilor, de teama generării scăderii cantității de bunuri/servicii solicitate, sau relativ la diminuarea salariilor, de teama reducerii cantității/calității muncii furnizate.

La fel ca în cazul clasicismului economic, keynesismul a evoluat de-a lungul anilor, de la forma sa pură, inițială, la neokeynesism, apoi la noul keynesism economic, fiecare nouă etapă fiind caracterizată atât de asumarea anumitor terorii ale predecesorilor, cât și de respingerea parțială ori totală a altora, toate aceste acțiuni fiind destinate construirii treptate a unui cadru propice analizării consistente și bine fundamentate a economiei, drept instrument eficient la îndemâna decidenților abilitați.